

**ABDUSAMAD XONTO‘RAYEVICH BOBOXO‘JAYEV — SOVET
DAVRIDA O‘RTA OSIYO VA YAQIN SHARQ TARIXINI TADQIQ
ETGAN OLIM FAOLIYATIDAN LAVHALAR**

Muallif: Abdullayev Botir Jabbor o‘g‘li

Annotatsiya

Ushbu tezisdagi O‘zbekiston Fanlar akademiyasi Sharqshunoslik instituti olimi A.X. Boboxo‘jayev faoliyati tahlil qilinadi. Tezisdagi uning 1950-yillar o‘rtalarida olib borgan ilmiy-tadqiqot ishlari, ilmiy rahbarlik faoliyati, hamda O‘rta Osiyo va Yaqin Sharqdagi siyosiy jarayonlarni yoritishga bag‘ishlangan ilmiy izlanishlari haqida ma‘lumot beriladi.

This thesis analyzes the scholarly activity of A. Kh. Babakhodzhaeva, a researcher at the Institute of Oriental Studies of the Academy of Sciences of Uzbekistan. The thesis provides information about her scientific research conducted in the mid-1950s, her work as a scientific supervisor, as well as her studies devoted to the political processes in Central Asia and the Near East.

В данном тезисе анализируется научная деятельность А.Х.Бобоходжаева, учёного Института востоковедения Академии наук Узбекистана. В тезисе представлена информация о его научно-исследовательской работе, проводившейся в середине 1950-х годов, о его деятельности в качестве научного руководителя, а также о научных изысканиях, посвящённых освещению политических процессов в Средней Азии и на Ближнем Востоке.

Kalit so‘zlar: A.X. Boboxo‘jayev, Sharqshunoslik, Sovet davri, O‘rta Osiyo, Afg‘oniston, antisovet siyosati, ilmiy faoliyat.

XX asrning 1920-yillarida mintaqa siyosati, milliy harakatlar va sovet tuzumining mahalliy aholiga ta‘siri jiddiy ilmiy muammo sifatida shakllandi. A.X. Boboxo‘jayev olimlik faoliyati aynan shu murakkab davrga 1921-1924-yillarga, O‘rta Osiyo va yaqin sharq mintaqasida antisovet siyosati hamda sovet hokimiyatini mustahkamlash jarayonlariga qaratilgan. Uning birinchi safar tajribasi 1956-yilda Afg‘onistonga xizmat safariga yuborilishi va ushbu mintaqaga bag‘ishlangan maqolasi — bu ilmiy yo‘nalishni belgilab beradi.

International Conference on Multidisciplinary Sciences and Educational Practices

Hosted online from Rome, Italy

Website: econfseries.com

27th October, 2025

Boboxo'jayeov olimlik ishlarida, xususan, "Turkistonda Sovet hokimiyatini mustahkamlash uchun kurash" bo'limiga yozgan taqrizi orqali, sovet hokimiyati mintaqada markazlashgan boshqaruv apparatini joriy etish, mahalliy kadrlarni yo'q yoki cheklangan darajada jalb etish va zo'rvonlik usullariga tayanish kabi jihatlarni ko'rsatadi. Masalan: "mahalliy tub yerli aholi tabiiy ravishda oktyabr g'oyalarini qabul qilmadi... Biroq begona maslak va g'oyalar bolsheviklar ... tomonidan kuch va zo'rlik bilan o'lka xalqlariga majbur qilindi." Профиль Университета+1

A.X.Boboxo'jayeov tomonidan Afg'oniston bilan sovetlar o'rtasidagi munosabatlar, antisovet siyosat va diplomatik aloqalar ham tahlil qilingan. Masalan, sovet Rossiyasining 1921-yil 28-fevralida Afg'oniston bilan "do'stlik shartnomasi" tuzganligi mintaqaviy siyosatda zamonaviy ahamiyatga ega ekanligi e'tiborga olingan. Terapevticheskii arkhiv+1

Uning tayyorlagan ilmiy matnlar ("Angliya–Sovet munosabatlariga doir", "Sovet davri O'zbekiston xalqlari tarixini o'rganishning ayrim vazifalari haqida", "Sharq tarixini o'rganishning ba'zi vazifalari haqida") ham sovet tusidagi tarixshunoslik uslubida chuqur ekspertiza va tahlil ishlaridir. Bu ishlar olim tomonidan tegishli idoralarga topshirilgan.

A.X.Boboxo'jayeov olim sifatida O'rta Osiyo va yaqin sharq maydonida sovet hokimiyatining mustahkamlash jarayonlari, antisovet siyosati va xalqaro munosabatlar masalalariga jiddiy ilmiy yondashuv bilan kirishdi. Uning tadqiqotlari markaziy idoralar (masalan, Marksizm-leninizm instituti) tomonidan berilgan vazifalarni bajarish bilan bir qatorda, ilmiy rahbarlik, tahlilchi sifatidagi faoliyatni ham kengaytirdi. Mazkur olimning izlanishlari bugungi tarixshunoslik, sharqshunoslik va mintaqa siyosatini o'rganishda muhim manba hisoblanadi.

E CONF SERIES

International Conference on Multidisciplinary Sciences and Educational Practices

Hosted online from Rome, Italy

Website: econfseries.com

27th October, 2025

2850
1
152

Ф. №
Оп. №
Л. №

ИИЭРУ
а/ф Рабаходжаева А.А.

название учреждения и структурного подразделения

ДЕЛО № _____ ТОМ № _____

Отчет о научной работе
Рабаходжаева А.А. -
научного сотрудника Ин-
ститута востоковедения
АН УзССР.
Машинописная копия.

(даты вкл. 2001)
12 декабря 1956г.
(1902)

Ф. № *2850* № лист *1*
Оп. № *1* Хранить *постоянно*
Л. № *152*

Г.П. УИ-2615-25.000-900

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. Islamova S. “Turkistonda 1917-yilgi ijtimoiy-siyosiy o‘zgarishlar, Turkistonda sovet hokimiyatining o‘rnatilishi.” – Internet manba. Azkypc
2. “Turkistonda sovet hokimiyatining majburiy tarzda o‘rnatilishi hamda bolsheviklar diktaturasi.” Tarix • Sinaps. Tarix • Sinaps
3. “Turkkomissiya – Tarixge Lug‘at.” Tarix • Sinaps+1
4. Tikhonov Y. N. “The conclusion of the Soviet-Afghan ‘Treaty of Friendship’ in the context of new archival sources.” *Novaia i noveishaia istoria*, No. 4 (2024). *Terapevticheskii arkhiv*
5. “Relations between Afghanistan and Russia.” Afghanistan Embassy in Baku web-sayti. baku.mfa.gov.af
6. Mavlonov A., Mirzohidov S., No‘monov K. “Sovet Sotsialistik Respublikalar Ittifoqi: Lenin va suo faoliyatiga bir nazar.” Tadqiqotlar.uz. Tadqiqotlar.uz
7. O‘zbekiston Markaziy Davlat Arxivi, F. № 2850, Op. № 1, D. № 152.